

Ronneby

Hemma hos
**SOM EN
STOR
FAMILJ**

**BYGGBOOM
I RONNEBY**

Plantriket
**ENTREPRENÖRER
MED VÄXTKRAFT**

Ronneby
KOMMUN

Välkommen till ett nytt nummer av vårt invånarmagasin. Jag hoppas att sommaren har varit skön och att energin ligger på topp inför hösten. Vissa börjar i en ny skolklass, andra kanske ett nytt jobb. Hösten är en tid för nystarter och i den andan tar vi på nytt tag i vårt invånarmagasin efter ett års uppehåll. Sedan förra numret har mycket hänt i vår kommun. Det har varit oroligheter, men genom samarbete och åtgärder har vi nu ett tryggare Ronneby. Samtidigt har det skett en fantastisk utveckling där vi med stolthet kan konstatera att vi i dag är en framåtblickande tillväxtkommun.

Vi har ett blomstrande näringsliv där företag kan växa upp och entreprenörer får växtkraft. Vi har också en byggboom med fler bostäder, fler skolor och förskolor och fler möjligheter för företag att etablera sig. Det

innebär fler jobb till en befolkning som fortsätter att växa – vi är nu 29 704 invånare!

Den här utvecklingen hade inte varit möjlig utan alla Ronnebybor som vågar starta eget, vågar satsa, vågar göra sin röst hörd och som aldrig ger upp. Alla som brinner för sina jobb, för familjen, för föreningslivet och för bygden.

Tillsammans gör vi skillnad!

Roger Fredriksson
Kommunstyrelsens ordförande

4

16

10-12 "En spännande utveckling som sätter Ronneby på miljökartan."

- 3 Entreprenörer med växtkraft
- 4-5 Ungdomar i Ronneby vill påverka politiken
- 6-7 Som en stor familj
- 8-9 Byggboom i Ronneby
- 10-11 Hållbara bostäder för alla
- 12 Nu byggs framtidens förskola och skola
- 13 Nya butiker, nya företag och 350 nya jobb
- 14 Rösta i valet 9 september
- 15 Goda tider för Kolafabriken
- 16-17 Ljus framtid för nya företag
- 18 Notiser
- 19 "Kändes som att komma hem"
- 20-21 "Tillsammans kan vi utveckla vår stad"
- 23 Notiser

8

Utgivarinformation

Magasinet Ronneby ges ut av Ronneby kommun för att ge information om vad som sker inom kommunala och privata verksamheter. Magasinet finns som en digital version på ronneby.se

Copyright Ronneby kommun 2018

Utgivare

Ronneby kommun
372 80 Ronneby
tel. 0457-61 80 00
ronneby.se

Ansvarig utgivare
Magnus Widén

Produktion/Projektledning

Infab Kommunikation AB, infab.nu

Redaktion

Kommunikationsenheten
Infab Kommunikation AB

Formgivning:

Malin Bringeback

Text:

Sarah Bruze
Cecilia Eklund

Foto:

Andreas Blomlöf

Tryckeri

Printfabriken

Upplaga

17 600 ex
Tryckt på FSC-märkt papper

ENTREPRENÖRER

med växtkraft

Hundratusentals växter. Och Caroline Klöver kan självklart namnet på alla. Tillsammans med sin sambo Nikolaj Uhrskov driver hon Plantriket i Johannishus, som lockar växtälskare från när och fjärran.

Att besöka Plantriket är som att strosa runt i en välorganiserad djungel. Små gångar leder fram bland växterna, som slingrar sig högt som lågt.

– Vi har kunder som bara kommer hit för att gå runt en stund efter jobbet eller som slår sig ned med en fikakorg, säger Caroline Klöver.

Ligger i generna

De gröna fingrarna och intresset för växter ligger i hennes gener. Både hennes farfar och pappa drev plantskolor i Danmark. När chansen att köpa det över hundra år gamla trädgårdsmästeriet i Johannishus dök upp, tvekade inte Caroline. Först hade hon det tillsammans med sin syster och sina föräldrar, men sedan ett år tillbaka driver hon det med sin sambo Nikolaj.

– Jag kunde ingenting om växter, och det är jättemycket man ska lära sig med alla latinska namn och svenska namn. Men finns intresset kan man göra allt, säger han.

Lockar långväga gäster

Ja, det är en hel del att hålla koll på. Bara av rosor har de hundratal olika sorter, tillräckligt för att fylla ett helt växthus. Tillsammans har paret byggt ut verksamheten som i dag har en yta på 10 000 kvadratmeter. Det stora utbudet av växter lockar långväga besökare från hela Sverige.

– Vi älskar att vara här och våra kunder är fantastiska. Så länge folk vill komma hit och besöka oss så tänker vi fortsätta, säger Caroline.

Nikolaj Uhrskov och Caroline Klöver.

Tips inför hösten

HÖSTGÖDsla. För att stärka växternas rötter och ge dem växtkraft inför våren är det viktigt att börja höstgödsla i september.

RENSA BORT EKLÖV. De innehåller mycket syra som många växter inte tål.

ÅTERANVÄND VÄXTER. Köp trädgårdsljung till krukor i stället för ettårig ljung. Då kan du plantera dem i rabatterna när våren kommer.

Ungdomar i Ronneby

VILL PÅVERKA POLITIKEN

Skola, fritid, hälsa, politik och framtid. Ungdomar i Ronneby kommun har fått svara på frågor om alltifrån hur de mår till vad de vill göra. Framför allt vill de höras och bli hörda.

Färre unga som använder tobak och alkohol, fler som mår dåligt och en önskan om att kunna påverka politiken. Det är några av slutsatserna i LUPP-enkäten (Lokal Uppföljning av Ungdomspolitik), som genomförs bland elever i årskurs 8 och andra året på gymnasiet.

– Enkäten säger inte så mycket om orsak och verkan utan ger ett underlag för fördjupande frågor och fortsatta samtal med ungdomarna, säger Sofie Ceder, folkhälsosamordnare i Ronneby kommun.

Fler mår dåligt

Senast Ronneby kommun deltog i enkäten var 2012. Jämfört med då är det färre ungdomar som uppger att de röker och dricker alkohol men fler som mår dåligt.

– Det vi ser är att den upplevda psykiska ohälsan ökar hos ungdomar generellt, men mest bland tjejer. Vad det beror på går inte att utläsa från enkäten, så det behöver vi fördjupa oss kring, säger Sofie.

Wilma Olin går på gymnasiet och hon tror att anledningen till att ungdomar mår dåligt beror på press, både i skolan men också från vänner och sociala medier.

– Man ska hela tiden prestera på något sätt och jag tror att det skapar en stor ångest hos många, säger hon och får medhåll av skolkamraten Ida Lövström:

– Eftersom det pratas mer och mer om psykisk ohälsa tror jag att folk också känner efter mer hur de mår. Det är bra att man lyfter det, men det kan också göra att små problem blir stora.

Vill kunna påverka

Ett resultat som sticker ut jämfört med undersökningen från 2012 är att fler ungdomar vill vara med och påverka i frågor som rör Ronneby. Däremot uppger strax över en tredjedel att de inte vet hur de ska gå tillväga. Att ungdomar inte kommer till tals tycker högstadiellevan Elliott Alm är ett bekymmer.

– Det är ju vi som är den kommande generationen. Om vi inte kan påverka vår egen framtid är det ingen mening att ha demokrati, säger han.

Fler möjligheter till inflytande

För att öka ungdomars inflytande ska kommunen bland annat skapa ett ungdomsråd, men även se över andra forum och kanaler som sociala medier för att nå ut till så många ungdomar som möjligt.

– Det är jätteviktigt att få unga mer delaktiga i frågor som de berörs av, så att vi kan skapa ett Ronneby med goda livsvillkor för barn och unga, säger Sofie.

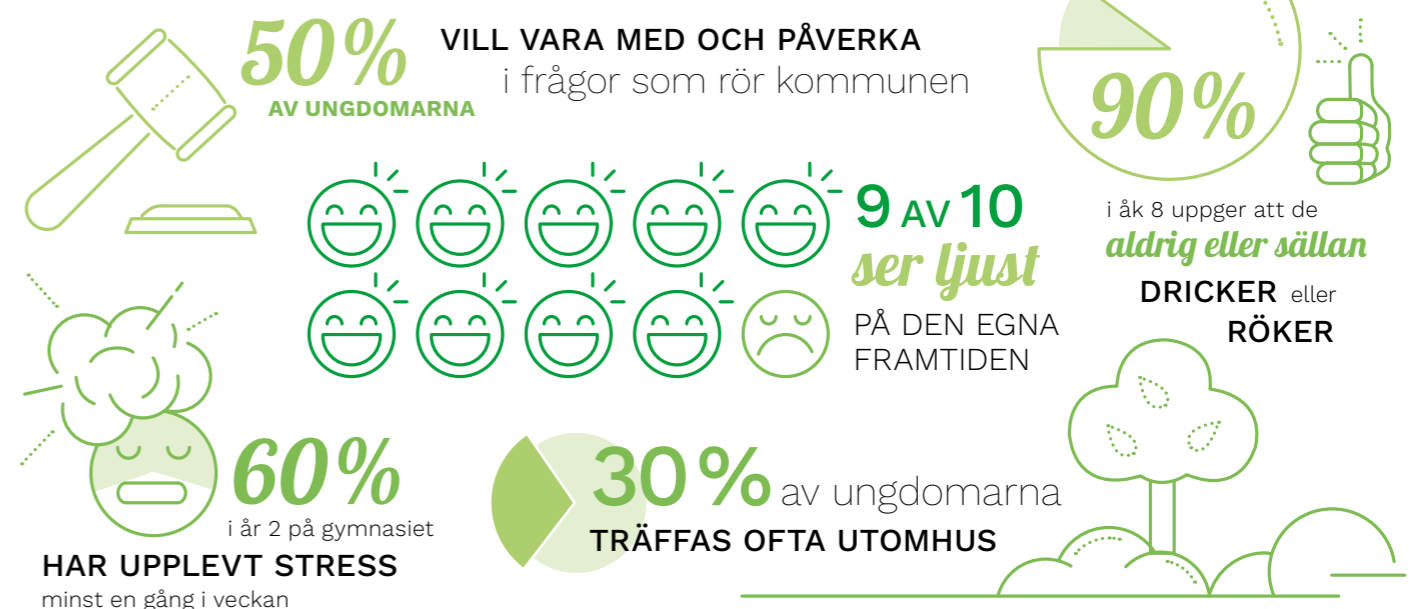

”**För att öka ungdomars inflytande ska kommunen bland annat skapa ett ungdomsråd.**”

SOFIE CEDER

Elliott Alm, Ida Lövström och Wilma Olin

Hemma hos
Angelina Olin

Leia Larsson tävlade i EM.

SOM EN STOR *familj*

De tränar, svettas, skrattar ihop – och vinner medalj efter medalj. Dansarna på Athletic Dance i Ronneby tillhör Sveriges främsta. Bakom framgångarna ligger hårt arbete och en danstränare som brinner för det hon gör.

Danslokalen har blivit som ett andra hem. Till och med föräldrarna som väntar i rummet intill sitter avslappnat och pratar med varandra. Just känslan av att vara en familj är något som Angelina Olin, grundaren av Athletic Dance, har jobbat hårt med och som hon menar är grunden till hennes dansares framgångar.

– Dansvärlden kan vara väldigt egoistisk, men tillsammans har vi lyckats göra det till en lagsport. Det är mycket lättare att prestera framför 3 000 personer i publiken om du vet att du har 40 vänner som stöttar dig. Vi är ett lag, en familj.

Dansare på elitnivå

Angelina är show- och musikaldansare i grunden och har dansat i Norge,

San Diego och New York i USA. Men hon tröttnade på alla vassa armbågar och valde att flytta hem till Ronneby igen. Sedan fem år tillbaka driver hon sin egen dansstudio där hon nu lär upp nya elitedansare. Två av dem är Leia Larsson och Ella Olsson som tävlade i duokategorin i discodans på EM i Tjeckien, där de tog sig till kvartsfinal och kom på 48:e plats.

– Det var tjejernas första EM och de mötte cirka hundra av världens bästa dansare, bland annat sina stora idoler. Vi är supernöjda, säger Angelina.

Gör allt för sina dansare

Men att ha en dansstudio räcker inte för Angelina. Hon har också tagit fram ett klädmärke med träningskläder anpassade för dansare och sitter med i både den svenska och

internationella dansorganisationen. Dessutom anordnar hon tillsammans med sin vän Niklas Arleryd ett dansläger för tävlingsdansare på Ronneby Brunn. I år deltog drygt 200 dansare vilket gör det till det största lägret av sitt slag – i världen. Men vad är det som driver henne?

– Jag gör det för dem, säger Angelina och tittar på sina dansare. Att få jobba med barn och ungdomar som är så här dedikerade och som delar samma passion som en själv, det önskar jag att alla fick göra.

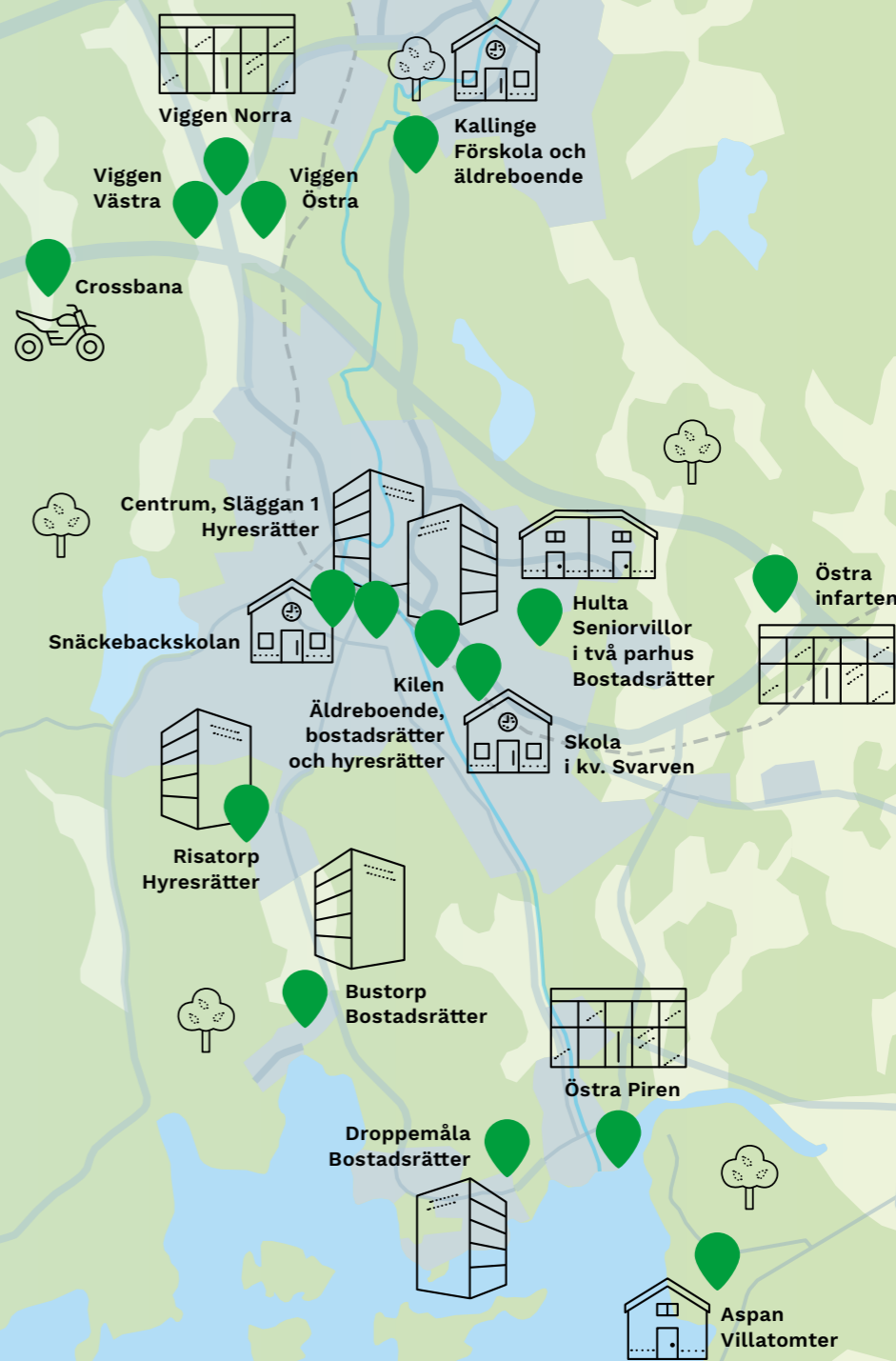
Bygg- boom

I RONNEBY

Ronneby växer – rejält. Under de närmaste åren planeras 650 nya bostäder, nya skolor och förskolor samt en större expansion av flera verksamhetsområden, bland annat för handel.

– Utvecklingen är oerhört positiv. Till viss del beror det på den allmänna högkonjunkturen, men det är också ett resultat av en långsiktig och medveten satsning från kommunens sida, säger Torbjörn Lind, näringslivschef i Ronneby kommun.

En helt ny, grön stadsdel och många nya bostäder – i Ronneby planeras nybyggen på flera platser för att möta det ökande bostadsbehovet. Projekten utgår från ett tydligt hållbarhetstänk som handlar om att aktivt skapa positiva miljöeffekter, i stället för att bara begränsa eventuella skadeverkningar.

HÅLLBARA BOSTÄDER för alla

– Vi planerar för ett varierat utbud med allt från hyres- och bostadsrätter till villor. Det är viktigt att det finns attraktiva boenden för alla, säger Anna Hansen, exploateringschef i Ronneby kommun.

Först ut är Risatorp där Möllans fastigheter bygger 24 bekväma marklägenheter. Med dubbla uteplatser skapas en skön radhuskänsla – perfekt för den som sålt villan och vill bo kvar i området.

Ny stadsdel med unikt hållbarhetstänk

Vid Ronnebyån, mellan Brunnsparken och centrum, växer den nya stadsdelen Kilen fram. Efter sommaren läggs den första grunden till en unik stadsdel som ska byggas med inspiration av Cradle to Cradle, en modell för hållbart byggande som handlar om att maximera de ekonomiska, ekologiska och sociala fördelarna.

– I Kilen ställer vi höga krav på att nya material, produkter, lösningar och metoder utforskas. Det kan handla om allt från ytbeläggningar som renar luft till hur man återvinner näringsämnen ut avloppsvatten. En spännande utveckling som sätter Ronneby på miljökartan, säger Anna.

”Viktigt att det finns attraktivt boende för alla”

ANNA HANSEN

Bild: RonnebyHus ALoCo 3Dvision

Först ut bland planerade byggen:

KILEN

Ronnebys nya stadsdel som blir en förlängning av centrum mot Brunnsparken.

Ronnebyhus: cirka 80 hyresrätter.

C4 hus: cirka 40 bostadsrätter och cirka 60 hyresrätter.

Äldreboende: 54 platser samt trygghetsboende med tio platser.

Detaljplan klar 2016 och byggstart planeras runt årsskiftet 2018/2019.

Skissbild från Bo Klok

BUSSEMÅLA

Bo Klok planerar att bygga 80 bostadsrätter med havsnära läge.

Detaljplan klar under hösten 2019 och byggstart planeras år 2020.

RISATORP

Vid gamla fotbollsplanen i Risatorp bygger Möllans fastigheter 24 marklägenheter i hyresrättsform.

Detaljplanen är redan antagen och bygget är påbörjat.

Inflyttning i tre etapper: mars 2019, december 2019 och mars 2020.

Nu byggs framtidens skolor och förskolor

Behovet av både skolplatser och förskoleplatser i Ronneby är stort. Under de närmaste åren kommer kommunen att satsa på att skapa inspirerande, välkomnande miljöer som bidrar till såväl framgångsrikt lärande som ökad integration.

Kvarteret Svarven.

Funktionella, flexibla lokaler med bra ljud, ljus och klimat – framtidens skolor i Ronneby kommer att ge alla elever lika goda förutsättningar och en bra undervisningsmiljö. Elevernas synpunkter har bland annat påverkat planeringen av utemiljöerna som kommer att erbjuda plats för såväl lärande och upplevelser som avkoppling och lek. Dessutom kommer de nya lokalerna att ge även mellanstadieelever tillgång till välutrustade specialsalar.

Två 4–9-skolor med plats för totalt 1 400 elever

I kvarteret Svarven, nära Brunnsparken, bygger Ronneby kommun en helt ny skola för årskurs 4–9. Skolan kommer att ha plats för 700 elever och beräknas stå klar höstterminen 2020. När den nya skolan är färdig påbörjas om- och tillbyggnaden av Snäckebacksskolan, som även den

ska bli en 4–9-skola med plats för 700 elever. Elever och personal på Snäckebacksskolan flyttar till den nybyggda skolan i kvarteret Svarven under ombyggnadstiden.

Hållbart byggda förskolor med nattis

För att täcka det ökade behovet av förskoleplatser kommer kommunen att satsa på förskolor med plats för fler barn. Vid nuvarande Skogsgårdsskolan ska en förskola med tolv avdelningar inklusive nattis byggas. Precis som i byggandet av Bacsippan och Hulta förskola utgår man från Cradle to Cradle-konceptet. Cradle to Cradle (Vagga till vagga) är ett koncept för hållbart byggande som kortfattat innebär att material och energi brukas effektivt och cykliskt i stället för att förbrukas och generera avfall. Det finns även privata aktörer som är intresserade av att bygga av driva förskola i Kallinge södra och kommunen välkomnar fler privata initiativ.

*Nyfiken på
framtidens
skolor i
Ronneby?*

SKISSER PÅ de nya skolornas inom- och utomhusmiljöer ställs just nu ut på Stadshuset och därefter på skolorna i hela kommunen. Välkommen hit och kika!

Läs mer på
ronneby.se/framtidensskolor

Tillbyggnad av
Snäckebacksskolan.

*Viggen
växer*

**NYA
BUTIKER,
NYA FÖRETAG
OCH 350**

Handelsområdet Viggen växer. Vid Östra Infarten skapas elva nya tomter och vid Östra Piren finns ledig plats för företag med marin inriktning. Och intresset hos näringslivet är stort – många företag väljer att etablera sig här. Ronneby kommun räknar med att cirka 350 nya arbetstillfällen kommer att skapas under de närmaste åren.

*Marint vid
Östra Piren*

NYA JOBB

*"Mer service,
handel och
tjänster"*

TORBJÖRN LIND

– **Vi kommer att se ett** breddat näringsliv med mer service, handel och tjänster, säger Torbjörn Lind, näringslivschef i Ronneby kommun. Företag som erbjuder viktiga jobb för såväl unga som nyanlända, precis den typ av arbetstillfällen vår kommun behöver.

Större och bredare shoppingutbud

Handelsområdet Viggens strategiska läge attraherar företag från flera olika branscher. Butikskedjor som Derome, Mekonomen, ÖoB, Jysk, Möbelmästarna och Dollarstore finns redan på plats. Snart flyttar även Ryds Bilglas, ELON, Byggmax och MAX Hamburgare hit, och fler är på väg.

– Utöver alla nya arbetstillfällen betyder det förstås också bättre shoppingmöjligheter. Vi hoppas att det ökade utbudet får fler Ronnebybor att handla på hemmaplan samtidigt som det lockar besökare utifrån, säger Anna Hansen, exploateringschef i Ronneby kommun.

Allt från logistikföretag till båtförsäljning

Området vid Östra Infarten är tänkt att locka allt från lättare industri, logistik- och lagerföretag till snabbmatskedjor och kanske en tankstation. Närheten till E22:an och Ronneby Airport gör det enkelt att driva verksamheter som sträcker sig över större geografiska områden. Vid Östra Piren kommer man att främst att inrikta sig på marin verksamhet.

– Här ser vi framför oss båtförvaring, försäljning av båtar och båtutrustning och kanske en tvätthall. Flera företag har redan hört av sig och anmält intresse, säger Anna.

Den 9 september 2018 väljer svenska folket representanter till riksdag, kommuner och landsting. Genom att rösta får du möjlighet att påverka beslutsfattandet i Sverige under de kommande fyra åren.

Rösta i valet

9 SEPTEMBER

*"All offentlig makt
utgår från folket och
riksdagen är folkets
främsta företrädare"*

SVERIGES GRUNDLAG

HUR RÖSTAR JAG?

Du kan rösta på följande sätt:

1. Rösta på valdagen i din vallokal. Adressen hittar du på ditt röstkort.
2. Förtidsrösta.
3. Rösta med bud, till exempel din make/ maka/sambo eller en lantbrevbärare.
4. Brevrösta från utlandet.
5. Lämna din röst på en ambassad eller ett konsulat i ett annat land.
6. Ambulerande röstmottagning efter tidsbokning hos kommunen.

VEM FÅR RÖSTA?

För att ha rösträtt måste du ha fyllt 18 år senast på valdagen samt vara upptagen i röstlängden när den fastställs 30 dagar före valdagen.

Till riksdagen har du rösträtt om du är svensk medborgare och är eller har varit folkbokförd i Sverige.

Till kommun- och landstingsfullmäktige har du rösträtt om du är:

- svensk medborgare och är folkbokförd i kommunen/landstinget.
- medborgare i något av EU:s medlemsländer eller medborgare i Island eller Norge och är folkbokförd i kommunen och landstinget.
- medborgare i något annat land än de som räknats upp ovan och har varit folkbokförd i Sverige i tre år i följd före valdagen, samt är folkbokförd i kommunen eller landstinget.

Mer information om valet hittar du på ronneby.se/val2018

Other languages

زبان های دیگر

لغات اخرى

Gjuhe te tjera

VILL DU FÅ INFORMATION OM VALET PÅ ANDRA SPRÅK?

På Soft Center och i biblioteket på Hjorthöjden finns kommunens samhällskommunikatörer på plats. De pratar dari och arabiska, och du är välkommen att ställa frågor. Du kan även läsa mer på nätet:

>> val.se/servicelankar/other-languages.html

>> riksdagen.se/sv/bestall-och-ladda-ned/andra-sprak/

HUR GÖR JAG OM JAG VILL FÖRTIDSRÖSTA?

Du kan förtidsrösta i vilken röstningslokal som helst i hela landet. För att förtidsrösta måste du ha med dig giltig id-handling och röstkort.

Var och när kan jag förtidsrösta i Ronneby kommun?

Förtidsröstningen startar 22 augusti. En nyhet vid årets val är att förtidsröstning kommer att äga rum på kommunens filialbibliotek samt i ytterligare tre lokaler. På Soft Center och Hjorthöjdens bibliotek kommer kommunens samhällskommunikatörer finnas med för att bidra till att öka förståelsen för det svenska demokratiska systemet bland kommunens nya invånare.

Stadshuset

Mån–fre 08–16, lör–sön 10–13

Biblioteket, Listerby

Tis 14–19, ons 13–17, fre 10–13, lör 10–13

Biblioteket, Bräkne-Hoby

Mån 10–12 och 13–17, tis 13–17, ons 10–12 och 13–17, tors 13–17, lör 10–13

Biblioteket, Hallabro

Tis 10–13 och 14–19, tors 14–19

Biblioteket, Kallinge

Mån 11–13 och 14–19, ons 13–17, fre 10–13

Biblioteket, Hjorthöjden

Tis 10–13, ons 13–17
Info på dari, persiska och arabiska

Soft Center, Oktogonen

Mån 08–11, ons 08–11, fre 08–11
Info på dari, persiska och arabiska

Björklidens Trygghetsboende, Eringsboda

Tors 10–13

Goda tider för Kolafabriken

Större lokaler, fler anställda och en ny tillverkningsmaskin. Efter tio år i Bräkne-Hoby växlar Kolafabriken upp och sätter full fart framåt.

Kola och fudge i långa, färgglada rader. Kolafabrikens lager är något av ett himmelrike för den som gillar sötsaker. I en stor lokal intill står företagets senaste stora investering, en automatisk produktionslinje som tillverkar bitar av gyllenbrun fudge.

– Det är en fantastisk anläggning, men det tog lång tid att köra in den tills fick den kvaliteten vi ville ha, säger Kolafabrikens vd, Pia Jaarneke.

Ingen spikrak väg

I dag har företaget flera stora kunder som Ikea, Ica, Axfood och Orkla, men vägen dit har inte varit spikrak. Resan började 1993 med att Magnus Knutsson kom över en gammal karamellkokare. Efter ett antal år fick han den att fungera och i samma veva träffade han Pia som inte gav sig förrän kvaliteten på kolan var tillräckligt god. Så småningom flyttade de företaget från Kallinge till Ryd innan de bestämde sig för att sälja maskinerna och göra något annat. Sex år senare köpte de tillbaka maskinerna, hittade lokaler i Bräkne-Hoby och satte igång på nytt.

”Nu kan vi gasa på”

Nu har de populära kolorna fått ett nytt utseende, lokalerna har utökats med ytterligare 4 000 kvadratmeter inklusive en liten butik och företaget har nyanställt.

– De två senaste höstarna har vi haft leveransproblem på grund av brist på personal, men förhoppningsvis har vi löst det nu. Med de nya lokalerna har vi lite att växa i så nu kan vi gasa på och fortsätta sälja. Det är jättekul, säger Pia.

”Nu har vi lokaler att växa i.”

PIA JAARNEKE

Ljus framtid FÖR NYA FÖRETAG

En lackeringsfirma, en klädbutik och ett reklamföretag.
Tre nya företag i Ronneby som har startat med hjälp av
SEFI – och bevisat att de är här för att stanna.

Att starta företag är enkelt, men att överleva är svårt. Det menar Mikael Espenkrona, projektledare för SEFI i Ronneby. I två år har han tillsammans med två jobbcoacher hjälpt nyanlända att starta företag. Sedan dess har 14 nya företag sett dagens ljus, varav tre nu har certifierats.

– Målet är att alla företag som startas ska vara hållbara och överleva över lång tid. Vi hjälper dem komma

Mikael Espenkrona,
projektledare för
SEFI i Ronneby.

igång och släpper dem inte sedan, utan fortsätter ge stöd och stöttning, förklarar Mikael.

Krav för att bli certifierad

För att bli certifierad av SEFI krävs bland annat att bokföring och skatter ska skötas, alla avgifter betalas och att företagaren kan ta ut en marknadsmässig lön. Och det är det sistnämnda som är det svåraste. En av de som uppfyller samtliga krav är Ahmad Amcha på Decalskytt & Lackering. Han var tidigare anställd på företaget

och när det gick i konkurs tog han kontakt med SEFI som hjälpte honom att ta över verksamheten. I dag har han drivit företaget i två år och har en anställd.

– Det går bra, men jag hoppas att det ska gå ännu bättre så att jag kan starta fler företag, säger han.

”Lärde mig massor”

Bra går det också för Wisam Khalil som startade RD Reklam & Design vid årsskiftet. Sedan dess har han anställt en person och fått kunder både utanför Blekinge och utomlands.

– Jag jobbade professionellt med det här i 24 år i mitt hemland Irak. När jag fick uppehållstillstånd i Sverige ville jag starta eget men visste inte hur jag skulle göra, så jag

Hamzeh Andourh

FÖRETAG:
Casa Mode

VARIT FÖRETAGARE I:
Ett år

ANSTÄLLDA:
På väg att anställa
en person

” Jag hoppas att jag kan
starta fler företag.”

AHMAD AMCHA

gick till SEFI och de lärde mig massor.

Hamzeh Andourh har tidigare jobbat i Benetton-butiker i både Saudiarabien och Jordanien. Sedan ett år tillbaka driver han klädbutiken Casa Mode i centrala Ronneby där han säljer kläder som han importerar från Italien och Turkiet.

– Jag kom till Sverige för snart tre år sedan och har i dag ett eget företag. Jag är jättenöjd, säger Hamzeh.

Det här är SEFI:

SEFI är ett projekt som ska hjälpa nyanlända att starta och driva företag. Det görs i nära samarbete med Nyföretagarcentrum, ALMI och Arbetsförmedlingen.

Ahmad Amcha

FÖRETAG:
Decalskytt & Lackering

VARIT FÖRETAGARE I:
Två år

ANSTÄLLDA:
En anställd

Wisam Khalil

FÖRETAG:
RD Reklam & Design

VARIT FÖRETAGARE I:
Drygt åtta månader

ANSTÄLLDA:
En anställd

RONNEBY NU

– näringslivsmässan för hela familjen

När: Söndagen 23/9, klockan 10–15
Var: Blekinge Convention Center

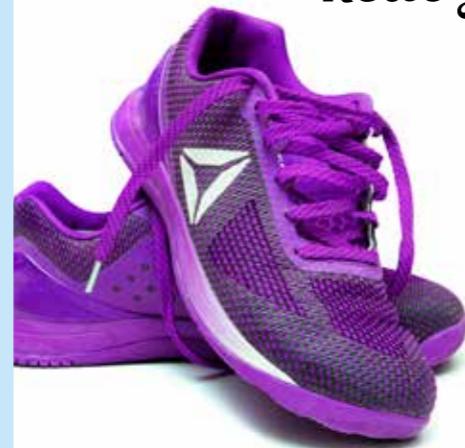
Hälsa och motion, mode och skönhet, teknik och it – på Ronneby NU samlas lokala företag, föreningar och organisationer inom olika verksamhetsgrenar. Här kan du hämta inspiration, knyta nya kontakter och kanske till och med hitta ditt drömjobb. Flera av utställarna söker nya medarbetare.

Hundarnas nya favoritplats

I juni invigdes den efterlängttade hundrastgården på Snäckebacken. Idén till en rastgård kom via ett antal medborgarförslag och alla fyrbenta Ronnebybor hälsas hjärtligt välkomna.

Redo för Runneby?

Lördagen den 1 september går startskottet för Runneby, Ronnebys populära stadslöpp. Du väljer själv vilken distans du vill satsa på: den lagom utmanande halvmilen, kvartsmaran, halvmaran eller det sex timmar långa ultraloppet? Alla springglada mellan 6–13 år hälsas välkomna till barnloppet i Brunnsparken. Läs mer och anmäl dig på runneby.se

Vila benen på Gribshunden

År 1495 förläste det danska flaggskeppet Gribshunden vid Stora Ekön. Nu, drygt 500 år senare, kan du beundra skeppsvrakets monsterliknande galjonsfigur i en helt ny version. Den spektakulära träbänken är skapad av träskulptör Caspar Stubbe Teglbjærg, och pryder tillsammans med Viggen-monumentet rastplatsen vid handelsområdet Viggen. Ett sätt att locka besökare och visa upp en del av Ronnebys unika historia.

Hit går dina skattepengar

Bokslutet för 2017 visar ett överskott på 28,2 miljoner kronor för Ronneby kommun. Skola, vård och omsorg står för 85 procent av de kommunala kostnaderna.

28,2 miljoner

”Kändes som att komma hem”

Han tog en paus från läraryrket i sex år. Men på gymnasieskolan Knut Hahn i Ronneby hittade Martin Malmros den framåtanda han saknat inom skolvärlden. Nu är han glad över att vara tillbaka som lärare.

”De hade en vilja att utvecklas.”

MARTIN MALMROS

Ögonen glittrar när Martin talar om sitt arbete, sina elever och möjligheten att få följa dem under tre år – en glädje som tog flera år att hitta tillbaka till. För efter att ha jobbat som lärare på olika skolor i Skåne och i Tyskland lämnade han skolvärlden och reste världen runt som steward på ett flygbolag.

– Jag kände att skolan inte motsvarade det jag tycker att en skola ska vara. Men jag följde hela tiden debatten som pågick i Sverige och insåg så småningom att det är läraryrket jag brinner för.

En positiv utveckling

Fast besluten att vara en del av förändringen inom skolvärlden flyttade Martin hem till Sverige. Han sökte och blev erbjuden flera tjänster, men fastnade för Knut Hahn.

– De hade en vilja att utvecklas och det har verkligen hänt mycket under de två åren som jag har jobbat här.

Han lyfter bland annat nya arbetsmetoder för att ta hand om nyanlända elever och utvecklingen av elevvårdsarbetet, där elever som av olika anledningar behöver extra stöd och hjälp i dag kan få det från rätt håll.

– Det kan vara saker som man som lärare inte är rustad för. Men genom bättre stöttning av personal med rätt kompetens, får eleverna den hjälp de behöver.

Roligt att följa eleverna

Martin tror att den positiva utvecklingen inom skolan kommer att fortsätta och trots att han kan sakna resandet är han glad över beslutet att återvända till skolan.

– Det kändes som att komma hem. Jag älskar att undervisa, det har jag alltid gjort. Det är så fantastiskt att arbeta med eleverna, se hur de tänker och vad de tänker på. Det är roligt att få följa med på deras resa, säger Martin.

Martin Malmros

YRKE: Lärare i svenska och tyska på gymnasieskolan Knut Hahn

ÅLDER: 40 år

BOR: Karlskrona

DET BÄSTA MED MITT

JOBB: Att få arbeta med och lära känna eleverna.

Jobba med oss!

Våra lediga tjänster hittar du på ronneby.se. Du kan också läsa mer om oss som arbetsgivare på [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/ronnebykommun).

RONNEBY KOMMUN

"Tillsammans

SKA VI UTVECKLA VÅR STAD"

Första kvinnliga ordförande i Fastighetsägarna Syd Ronneby, Årets Företagare år 2017 och initiativtagare till BID Ronneby – fastighetsägare Anette Rolfmark är en klassisk "doer" som brinner för förändring och inte är rädd för nya utmaningar.

År 2008 bytte Anette Rolfmark karriär och tog över det familjeägda fastighetsbolaget Bo Bra efter sin far. Nu, tio år senare, är hon en av nyckelpersonerna i projektgruppen BID Ronneby. Målet är att utveckla staden och skapa en levande stadskärna där alla kan trivas. – Det behövs en förändring. Ronnebys situation är inte unik, i många svenska städer rör sig allt färre människor i centrum. Men det är upp till oss som bor och verkar här att bryta mönstret, säger Anette.

Internationell modell visar vägen Idén att starta ett BID-projekt fick Anette genom en artikel hon läste. BID, som står för Business Improvement District, är en internationell modell som bygger på att offentliga och privata aktörer arbetar tillsammans för att utveckla en plats eller en stad. Dagen efter tog Anette kontakt med Angelica Coleman på Näringslivskontoret i Ronneby kommun och Sofia Loell på Ronneby Handel.

– Vi kände alla tre att det var rätt väg att gå, säger Anette. Någon vecka senare var vi åtta intresserade som åkte ner till Malmö och träffade Svenska Stadskärnor som har stor erfarenhet av att driva BID-projekt. Med dem som coach och samarbetspartner bestämde vi oss för att gå vidare.

Samarbete är nyckeln BID Ronneby börjar med en nulägesanalys där man studerar allt från hur staden uppfattas till utbud, trygghet och tillgänglighet. Gruppen kommer också att se hur man aktivt kan arbeta för att göra utvalda platser, som Ronneby torg, mer attraktiva. När

nulägesanalysen är gjord tar själva förändringsarbetet vid och processen kommer att löpa under 18 månader. – För att lyckas måste vi jobba tillsammans: handlare, krögare, kommun, fastighetsägare och turistnäringen. Det är viktigt att vi får med oss alla Ronnebybor på resan, att vi tillsammans hittar glöden igen och tar fram kärleken till den stad vi alla älskar, säger Anette.

Detta är BID RONNEBY

BID står för Business Improvement District och är ett organiserat samarbete mellan offentlig och privat sektor. BID Ronneby drivs av Ronneby kommun tillsammans med Fastighetsägarna Ronneby och Ronneby Handel, och syftar till att fastighetsägare, handlare, företagare, organisationer och kommunala företrädare gemensamt kommer fram till hur BID-området Ronneby kan utvecklas och bli mer attraktivt.

Processen, som är 18 månader lång, leds av branschorganisationen Svenska Stadskärnor. Målet är att locka fler besökare, få hållbara etableringar samt skapa bättre lönsamhet, nya arbetstillfällen och en ännu trivsammare miljö i Ronnebys stadskärna och handelsområden.

Läs mer om BID Ronneby på ronneby.se/bid

Var med och påverka

Var med och tyck till om Ronnebys stadskärna och handelsområden. Fyll i vår enkät och delta i utlottningen om tre presentkort hos Ronneby Handel på 200 kr. Det går också bra att vara anonym. Posta i brevlådan eller svara på enkäten digitalt på www.ronneby.se/bid. Ringa in dina svar och skriv eventuella kommentarer. Tack för att du deltar!

HÅLL UTKIK EFTER ELLA!

Ella Gruner studerar på handelsprogrammet på gymnasieskolan Knut Hahn i Ronneby, och har valt att fokusera på BID Ronneby i sitt gymnasiearbete.

– Näringslivskontoret på Ronneby kommun bjöd in vår klass att delta i en stadsvandring som fokuserade på hur man kan utveckla vår stad. Jag tyckte det var intressant och kände direkt att jag ville lära mig mer, säger Ella.

Ella kommer att arbeta med marknadsundersökningen som ska bidra till en aktuell nulägesanalys av Ronneby stadskärna och handelsområden. Hon kommer bland annat att prata med engagerade Ronnebybor och turister på stan. Med andra ord: Håll utkik efter Ella och gör din röst hörd!

Jag vill delta I UTLOTTNINGEN OM PRESENTKORT HOS RONNEBY HANDEL:

NAMN _____

TELEFON _____

E-POST _____

B PP Sverige, PostNord
PostNord
Frankeringservice

PORTO
BETALT

Ronneby kommun
Näringslivsenheten
372 80 Ronneby

1 När du handlar sällanköpsvaror, (ej livsmedel), var gör du merparten av inköpen? (Till exempel kläder, skor, accessoarer, möbler, heminredning, byggvaror, hushållsapparater, sport, hemelektronik, böcker, leksaker med mera)

- A I Ronneby
B På annan ort.
Vilken? _____
Varför åker du just dit? _____

C På nätet/e-handel
KOMMENTAR: _____

2 Hur upplever du servicen i butikerna och på kaféer och restauranger i Ronneby?

- A Mycket bra
B Bra
C Mindre bra
D Dålig
E Vet ej

KOMMENTAR: _____

3 Saknar du något i utbudet i Ronneby? Vad?

- A Butiker, vad? _____
B Restauranger, vad? _____
C Kaféer, vad? _____
D Aktiviteter, vad? _____
E Annat, vad? _____

4 Hur upplever du den offentliga miljön? (Till exempel trivsamt, arkitektur och design, bänkar och mötesplatser, vilken upplevelse får du?)

KOMMENTAR: _____

5 Hur skulle du vilja att man förändrade utsmyckningen? (Till exempel dekorationsbelysning, fontäner, planteringar, konst)

KOMMENTAR: _____

6 Känner du dig trygg i Ronneby centrum, om inte, varför? Var känner du dig otrygg?

KOMMENTAR: _____

7 Vilken typ av upplevelse eller evenemang skulle du vilja ha i Ronneby centrum?

KOMMENTAR: _____

8 Vad skulle behöva tillföras Ronneby centrum för att få dig att spendera mer tid där?

KOMMENTAR: _____

9 Är det viktigt för dig med tillgång till fritt wifi i Ronneby centrum?

- A Ja
B Nej

KOMMENTAR: _____

10 Hur tar du dig till Ronneby centrum?

- A Bil
A Buss
B Cykel
C Gå
D Annat _____

SM I BRUKSHUND

RUNNEBY

BRÄKNE HOBY
SKÖRDE- OCH VÄXTMARKNAD

LOPPMARKNAD
I BRUNNSPARKEN

BLEKINGEPÄRLORS
HÖSTRUNDA

ÖPPET HUS
BELGANET

KONST, MUSIK, TEATER OCH OPERA

- Kulturcentrum
- Mor Oliviagården
- Möllebackagården
- Massmanska kvarnen
- Hjortahammar Skola
- Ronneby Folkteater

Se hela årets information på visitronneby.se

RONNEBY TURISTINFORMATION, VÄSTRA TORGGATAN 1, 372 30 RONNEBY
TEL 0457-61 75 70, WWW.VISITRONNEBY.SE

HIPPA FIGURINER
och nyskapande
vävkonst

I höst kan du uppleva flera spännande utställningar på Kulturcentrum i Ronneby.

15 september-4 november
SÖDRA KONSTHALLEN:
"Figurinens Återkomst"

En utställning producerad av Dennis Dahlqvist. Under hösten kommer du även att kunna få dina egna figuriner värderade av Dennis.

NORRA KONSTHALLEN:
"ARTAPESTRY5"

En internationell samlingsutställning med vävda bilder av 37 konstnärer från tolv länder.

”Under de senaste åren har figurinen gjort en minst sagt överraskande comeback i kulturens finrum efter ett halvt sekel i skamvrån. Figurinen har helt enkelt blivit hipp igen.”

Dennis Dahlqvist

22 september-4 november
GALLERIET:
"Det är hit man kommer när man kommer hem"

En utställning av före detta Eringsbodabon Dea Svensson.

Ta steget.
Börja plugga!

Drömmer du om en framtid som barnskötare, bussförare eller kanske säljare? Kunskapsklivet är en regional satsning som ska få fler vuxna att ta steget och våga börja studera. Det finns ett stort antal lärlings- och yrkesutbildningar att välja mellan, och nio av tio deltagare får jobb direkt efter studierna. Intresserad? Läs mer på ronneby.se/kunskapsklivet

Nya, attraktiva utbildningar

Till hösten startar Ronneby Kunskapskälla två nya yrkes- högskoleutbildningar: byggproduktionsledare och fastighetsingenjör tekniska system. Kunskapskällan är ett lärcentrum som erbjuder allt från studie- lokaler och studievägledning till teknisk utrustning. Du kan delta i utbildningar i grupp, och även läsa distanskurser individuellt. Mer information hittar du på Facebook samt på ronneby.se/kunskapskallan.

Naturvett och etikett

Var får jag slå upp mitt tält? Kan jag cykla överallt i skogen och vilka regler gäller när jag vill grilla? Med kampanjen Naturligtvis Blekinge vill länsstyrelsen och kommunerna i Blekinge inspirera och sprida kunskap om allemansrätten. Målet är att vi alla tillsammans ska njuta av naturen på ett ansvarsfullt sätt.

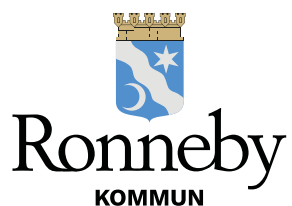

Bild: Länsstyrelsen Blekinge, kampanjen Naturligtvis Blekinge

Trevlig läsning!

Tyck till om Ronneby Magasinet.
Dela med dig av dina synpunkter och idéer om vad du
skulle vilja läsa om till Ronneby kommun på Facebook
eller mejla till kommunikation@ronneby.se

Följ oss på:

tel. 0457-61 80 00, ronneby.se

